

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2021 року

“ 08 ” 09

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна українська літературна мова:
синтаксис. Пунктуація

для студентів

Галузі знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальності	035 Філологія
Спеціалізації	035.01 Українська мова та література
Освітньої програми	035.01.01 Українська мова та література
Освітнього рівня	першого (бакалаврського)

Київ – 2021

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	0136/21
<i>Жильцов</i> (підпис)	<i>О.Б.Жильцов</i> (прізвище, ініціали)
« »	2021 р.

Розробники:

Вінтонів Михайло Олексійович, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови.

Викладачі:

Вінтонів Михайло Олексійович, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри української мови

Протокол від 15.09.2021 № 2

Завідувач кафедри

(С.О. Караман)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи)

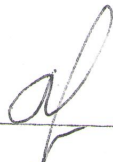
(М. О. Вінтонів)

(ініціали, прізвище)

Робочу програму перевірено

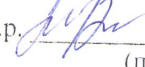
_____ 2020 р.

Заступник директора/декана

(Н.Т. Золич)

Пролонговано:

на 2021/2022 н.р. (Вінтонів М.О.) «08» 09 2021 р., протокол № 2

(підпис)

(ПІБ)

на 20___/20___ н.р. _____ («___») 20___ р., протокол № ___

(підпис)

(ПІБ)

на 20___/20___ н.р. _____ («___») 20___ р., протокол № ___

(підпис)

(ПІБ)

на 20___/20___ н.р. _____ («___») 20___ р., протокол № ___

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
<i>Сучасна українська літературна мова</i>		
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>	
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>26 / 780</i>	
Курс	<i>1-4</i>	
Семестр	<i>1-7</i>	
Кількість змістових модулів з розподілом:	<i>5</i>	
Обсяг кредитів	<i>26</i>	
Обсяг годин, у тому числі:	<i>780</i>	
Аудиторні	<i>496</i>	
Модульний контроль	<i>44</i>	
Семестровий контроль	<i>120</i>	
Самостійна робота	<i>120</i>	
Форма семестрового контролю	<i>іспит (1,3,5,7), залік (6)</i>	

Змістовий модуль 5. Сучасна українська мова: синтаксис. Пунктуація.

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	Заочна
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>3/ 90</i>	<i>7/210</i>
Курс	<i>4</i>	<i>4</i>
Семестр	<i>7</i>	<i>6,7</i>
Кількість змістових модулів з розподілом:		
Обсяг кредитів	<i>3</i>	<i>7</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>90</i>	<i>210</i>
Аудиторні	<i>58</i>	<i>28</i>
Модульний контроль	<i>6</i>	
Семестровий контроль	<i>15</i>	
Самостійна робота	<i>11</i>	<i>182</i>
Форма семестрового контролю	<i>іспит</i>	<i>залік іспит</i>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Сучасна українська мова: синтаксис. Пунктуація»: навчити студентів аналізувати різні синтаксичні явища, розрізняти основні тенденції в українському синтаксисі, знати досягнення різних синтаксичних напрямків та шкіл, володіти навичками синтаксичного аналізу словосполучення, речення та тексту.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасна українська мова: синтаксис. Пунктуація» є:

1) здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук.

2) здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань; до ефективного використання інформаційних технологій в соціальній і професійній діяльності. Сервіс-орієнтування.

3) здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Володіння науково-дослідними методами відповідного фахового спрямування. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, добирати аргументи, ухвалювати рішення. Обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації. Критична обізнаність та інтелектуальна чесність. Здатність нестандартно виконувати типові й неординарні завдання. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

4) здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

5) здатність аналізувати лінгвістичні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, а також на основі відповідних загальнонаукових методів. Знання природи і сутності мови, походження й закономірностей розвитку мов, особливостей структури мови, класифікації мов світу, шляхів і методів вивчення мовного матеріалу. Знання системи сучасної української літературної мови, еволюції її граматичної будови.

6) Досконале володіння українською мовою в її літературній формі, розуміння діалектного різноманіття української національної мови, вміння використовувати засоби мови відповідно до специфіки комунікативної ситуації та контексту. Здатність аналізувати просторові та соціальні різновиди мови, засади мовної політики.

7) здатність застосовувати нелінгвістичні знання в практичній філологічній діяльності. Уміти застосовувати знання ІКТ-технологій для виконання лінгвістичних завдань. Володіти базовими знаннями з юриспруденції, вміння застосовувати їх під час аналізу мовної політики та мовної ситуації в державі, проведення експертиз юридично значимих текстів.

Уміння застосовувати в професійній діяльності лінгвістичні поняття, правила граматики та пунктуації.

Під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні філологи, **набувають таких програмних компетентностей: ЗК- 6, ЗК-7 (загальні компетентності); ФК-1, ФК-2, ФК-4, ФК-6, ФК-10 (фахові компетентності).**

ЗК-6 Науково-дослідницька компетенція. Здатність виконувати навчально-дослідні завдання на основі аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності. Володіння науково-дослідними методами відповідного фахового спрямування. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, добирати аргументи, ухвалювати рішення. Обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації. Критична обізнаність та інтелектуальна чесність. Здатність нестандартно виконувати типові й неординарні завдання. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-7 Самоосвітня компетенція. Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

ФК-1. Філологічна (вільне володіння базовим категорійнопоняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної філології) -теоретико-методологічна та категоріальна обізнаність у загальнонаукових та спеціальних методах та дослідницьких підходах розуміння естетико-практичної значущості філологічного знання; - володіння ключовими поняттями мовознавства, літературознавства та фольклористики, теоріями і методами філологічного аналізу, особливостями розвитку філологічної думки у певну історичну епоху та у сучасному контексті розвитку гуманітаристики.

ФК-2. Лінгвістична (глибокі знання та розуміння в галузі лінгвістики). Здатність аналізувати лінгвістичні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, а також на основі відповідних загальнонаукових методів. Знання природи і сутності мови, походження й закономірностей розвитку мов, особливостей структури мови, класифікації мов світу, шляхів і методів вивчення мовного матеріалу. Знання системи сучасної української літературної мови, еволюції її граматичної будови.

ФК-4. Лінгвальна. Досконале володіння українською мовою в її літературній формі, розуміння діалектного різноманіття української національної мови, вміння використовувати засоби мови відповідно до специфіки комунікативної ситуації та контексту. Здатність аналізувати просторові та соціальні різновиди мови, засади мовної політики.

ФК-6. Комунікативна професійно-орієнтована. Здатність застосовувати в професійній діяльності нормативні засоби мови в усному та писемному мовленні з урахуванням змістового наповнення, соціально-демографічних особливостей співрозмовника, специфіки ситуації спілкування та контексту. Здатність вільно й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), для розв'язання комунікативних завдань.

ФК-10. Репрезентаційна. Здатність презентувати результати навчальної та дослідницької діяльності у галузі філології на місцевому, національному та міжнародному рівні.

Організація навчальної діяльності в центрі культури української мови

Реформування системи вищої освіти на сучасному етапі зумовлює концептуальні зміни в напрямках, цілях, завданнях, змісті освіти, філологічної зокрема, які зорієнтовують передовсім на розвиток особистості, формування творчої ініціативи, мобільності, підвищення конкурентоздатності майбутнього фахівця.

Задля ефективної реалізації концепції нової освітньої стратегії університету програмою передбачено застосування можливостей Центру культури української мови.

Для цього впроваджено систематичне застосування граматичних тренінгів, дослідницьких завдань, що передбачають карткування мовного матеріалу, укладання мультимедійних словників, опрацювання спеціальної літератури тощо.

Крім того, студентів залучено до роботи в проблемних групах, до участі в наукових конференціях; мовних конкурсах тощо.

У Центрі заплановано презентації наукових видань із проблем культури української мови, зустрічі з науковцями.

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Сучасна українська мова: синтаксис. Пунктуація», студенти повинні мати такі **програмні результати навчання:**

ПРН-3-1. Знання та розуміння лінгвістичних понять, правил фонетики, орфографії, орфоєпії, словотвору, граматики та пунктуації.

ПРН-3-5. Володіння основними методами філологічного (лінгвістичного і літературознавчого) аналізу в синхронії та діахронії, користуючись системою основних понять і термінів мовознавства.

ПРН-3-6. Володіння методами і прийомами здійснення усної та писемної комунікації; методами і прийомами створення різних типів і видів текстів (мовних творів); методами і прийомами аналізу й інтерпретації різних типів і видів текстів (мовних творів); методами і прийомами обробки та трансформації різних типів і видів текстів (творів).

ПРН-У-1. Вільне володіння базовим професійним категоріальнопоняттєвим та дослідницьким апаратом сучасної філологічної науки. Уміння пояснювати професійно з історичних позицій явища і факти української мови та літератури.

ПРН-У-2. Уміння застосовувати у професійній діяльності лінгвістичні поняття, правила фонетики, орфографії, орфоєпії, словотвору, граматики та пунктуації.

ПРН-С-1. Фахово формувати й аргументувати власні теоретичні і практичні судження, професійні позиції

ПРН-С-3. Здатність формувати судження про значення і наслідки своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних і етичних позицій.

III. Структура навчальної дисципліни

Тематичне планування навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	Усього	у тому числі					МК
		л	пр.	сем.	семестр. контроль	с.р.	
1	2	3	4		6	7	8
Семестр 7							
Змістовий модуль 1.							
Синтаксис простого ускладненого речення							
<i>Тема 1.</i> Синтаксис простого ускладненого речення.	4	2		2			
<i>Тема 2.</i> Однорідні члени речення.	4		2	2			
<i>Тема 3.</i> Відокремлені члени речення. Вставні та вставлені конструкції.	4		4				
<i>Тема 4.</i> Звертання.	9		4		2	1	2
Разом за модулем	21	2	10	4	2	1	2
Семестр 7							
Змістовий модуль 2. Синтаксис складного речення							
<i>Тема 1.</i> Поняття про складне речення.	5		2	2	1		
<i>Тема 2.</i> Складносурядне речення.	6	2	2	2			
<i>Тема 3.</i> Складне безсполучникове речення.	10		4		2	2	2
<i>Тема 4.</i> Контаміновані структури	2		2				
Разом за модулем	23	2	10	4	3	2	2
Семестр 7							
Змістовий модуль 3. Складнопідрядне речення.							
<i>Тема 1.</i> Історія вивчення складнопідрядних речень.	8		2	2	2	2	
<i>Тема 2.</i> Логіко-граматичний і формально-граматичний принципи класифікації складнопідрядних речень.	6	2	2	2			
<i>Тема 3.</i> Структурно-семантичний принцип класифікації складнопідрядних речень.	12		4		4	2	2
Разом за модулем	26	2	8	4	6	4	2
Семестр 7							
Змістовий модуль 4. Багатокомпонентне складне речення.							
<i>Тема 1.</i> Складнопідрядне речення з кількома підрядними.	6		2	2	2		

<i>Тема 2.</i> Складне речення з різними видами зв'язку.	6		2	2		2	
<i>Тема 3.</i> Текст. Основні категорії тексту	8		4		2	2	
Разом за модулем	20		8	4	4	4	
Разом за семестр	90	6	36	16	15	11	6

Тематичне планування навчальної дисципліни (заочне відділення)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	Усього	у тому числі					МК
		л	пр	сем	семестр. контроль	с.р.	
1	2	3	4		6	7	8
Семестр 6							
Змістовий модуль 1. Синтаксис словосполучення							
<i>Тема 1.</i> Типологія синтаксичних зв'язків	8	2				6	
<i>Тема 2.</i> Словосполучення як синтаксична одиниця	8		2			6	
<i>Тема 3.</i> Типологія прислівного синтаксичного зв'язку	6					6	
Разом за модулем	22	2	2			18	
Семестр 6							
Змістовий модуль 2. Синтаксис простого речення							
<i>Тема 1.</i> Класифікація речень у сучасній українській мові	6					6	
<i>Тема 2.</i> Граматична основа простого речення. Підмет як один з головних членів речення	8	2				6	
<i>Тема 3.</i> Присудок як один з головних членів речення	8		2			6	
<i>Тема 4.</i> Традиційне вчення про другорядні члени речення	6					6	
<i>Тема 5.</i> Нове вчення про другорядні члени речення	6					6	
Разом за модулем	34	2	2			30	
Семестр 6							
Змістовий модуль 3. Односкладне речення							
<i>Тема 1.</i> Проблема односкладного речення в сучасній українській мові	6					6	
<i>Тема 2.</i> Дієслівні односкладні речення	8		2			6	
<i>Тема 3.</i> Номінативні	8	2				6	

односкладні речення							
Разом за модулем	22	2	2			18	
Семестр 6							
Змістовий модуль 4.							
Синтаксична експлікація, імплікація							
<i>Тема 1.</i> Повні та неповні речення.	8					8	
<i>Тема 2.</i> Структурна схема простого речення.	8					8	
<i>Тема 3.</i> Синкретизму на рівні простого речення	8					8	
Разом за модулем	24					24	
Разом за семестр	102	6	6			90	
Семестр 7							
Змістовий модуль 1.							
Синтаксис простого ускладненого речення							
<i>Тема 1.</i> Синтаксис простого ускладненого речення.	8	2				6	
<i>Тема 2.</i> Однорідні члени речення.	8		2			6	
<i>Тема 3.</i> Відокремлені члени речення. Вставні та вставлені конструкції.	6					6	
<i>Тема 4.</i> Звертання.	6					6	
Разом за модулем	28	2	2			24	
Семестр 7							
Змістовий модуль 2. Синтаксис складного речення							
<i>Тема 1.</i> Поняття про складне речення.	6					6	
<i>Тема 2.</i> Складносурядне речення.	10	2	2			6	
<i>Тема 3.</i> Складне безсполучникове речення.	6					6	
<i>Тема 4.</i> Контаміновані структури	6					6	
Разом за модулем	28	2	2			24	
Семестр 7							
Змістовий модуль 3. Складнопідрядне речення.							
<i>Тема 1.</i> Історія вивчення складнопідрядних речень.	6					6	
<i>Тема 2.</i> Логіко-граматичний і формально-граматичний принципи класифікації складнопідрядних речень.	10	2	2			6	
<i>Тема 3.</i> Структурно-семантичний принцип класифікації складнопідрядних речень.	10		2			8	
Разом за модулем	26	2	4			20	
Семестр 7							

Змістовий модуль 4. Багатокомпонентне складне речення.							
Тема 1. Складнопірядне речення з кількома пірядними.	8					8	
Тема 2. Складне речення з різними видами зв'язку.	8					8	
Тема 3. Текст. Основні категорії тексту	10		2			8	
Разом за модулем	26		2			24	
Разом за семестр	108	6	10			92	
Разом за рік	210	12	16			182	

IV. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Синтаксис простого ускладненого речення

Тема 1. Синтаксис простого ускладненого речення.

Поняття про синтаксичне ускладнення простого речення. Семантична складність речення і формальне ускладнення простого речення.

Ключові слова: елементарне речення, неелементарне речення, семантична / формальна елементарність.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 9, 11

Тема 2. Однорідні члени речення.

Типи формального ускладнення простого речення: речення з однорідними членами; способи вираження означення та їхні відмінності від неоднорідних; узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами; синтаксична роль узагальнювальних слів і словосполучень.

Ключові слова: однорідні члени, неоднорідні члени, узагальнювальні слова

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 7, 11

Тема 3. Відокремлені члени речення. Вставні та вставлені конструкції. Звертання.

Речення з відокремленими членами; поняття про відокремлення; основні умови відокремлення другорядних членів речення; синонімія відокремлених і невідокремлених членів; відокремлення означень; узгоджені відокремлені означення; дієприкметникові й прикметникові звороти як типи поширеного відокремленого означення; синонімічність названих зворотів і пірядних присубстантивно-атрибутивних речень; неузгоджені відокремлені означення; пунктуація при відокремлених означеннях. Відокремлення прикладок. Відокремлення обставин. Вставні слова і словосполучення. Типи вставних слів і словосполучень за походженням, будовою і значенням. Вставлені компоненти речення. Глибина вставлення у реченні. Звертання. Значення і способи їхнього вираження. Вокативні речення.

Ключові слова: вставні та вставлені одиниці, відокремлені члени, уточнювальні складники.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 9, 10, 12

Тема 4. Звертання.

Звертання. Значення і способи їхнього вираження. Вокативні речення.

Ключові слова: звертання, вокативні речення, нечленовані одиниці

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 6 14

Змістовий модуль 2. Синтаксис складного речення

Тема 1. Поняття про складне речення.

Поняття про складне речення. Визначальні структурно-семантичні ознаки складного речення в сучасній українській мові. Змістова та інтонаційна єдність частин складного речення. Особливості організації складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення: сполучники, сполучні слова, інтонація, порядок частин, співвідносність форм дієслів-присудків тощо. Граматичне значення складного речення. Основні різновиди складних речень. Сурядність і підрядність у складному реченні. Перехідні випадки між сурядністю і підрядністю, між простими і складними реченнями. Шляхи утворення складного речення.

Ключові слова: складне речення, граматична основа, взаємопідрядність

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 4, 8, 13

Тема 2. Складносурядне речення.

Поняття про складносурядне речення, його структура та місце в системі мови. Засоби організації складносурядних речень як цілісної структури. Сурядні сполучники як один із засобів вираження синтаксичних і смислових відношень між компонентами складносурядного речення. Смислові відношення між частинами складносурядного речення: єднальні, зіставні, протиставні, обмежувальні, приєднувальні, пояснювальні, розділові й градаційні. Синонімія й омонімія сполучників сурядності. Особливості пунктуації на межі частин складносурядного речення.

Ключові слова: складносурядне речення, єднальні, зіставні, протиставні, обмежувальні, приєднувальні, пояснювальні, розділові й градаційні відношення.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 4, 8, 12

Тема 3. Складне безсполучникове речення.

Граматичне значення і граматична форма безсполучникового складного речення. Типологія поглядів на формально-синтаксичну і структурно-семантичну організацію безсполучникового складного речення. Основні семантичні і структурні різновиди безсполучникового складного речення.

Ключові слова: безсполучникове речення, єднальні, зіставні, протиставні, обмежувальні, приєднувальні, пояснювальні, розділові й градаційні відношення.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 4, 8, 12

Тема 4. Контаміновані структури

Інтонація як виразник відношень між частинами складного безсполучникового речення. Контаміновані структури: статус, історія вивчення.

Ключові слова: контаміновані структури, інтонація, взаємозв'язок.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 8, 14

Змістовий модуль 3. Складнопірядне речення.

Тема 1. Історія вивчення складнопірядного речення.

Поняття про складнопірядне речення. Етапи становлення та еволюція поглядів. Синтаксичне значення термінів "головна частина" і "пірядна частина". Засоби організації складнопірядного речення як цілісної структури: функції сполучних слів і сполучників у складнопірядному реченні, їхня синонімічність та омонімічність; вказівні слова як факультативні й облігаторні компоненти в головній частині; співвідношення форм дієслів-присудків головної і пірядної частин як синтаксична ознака складнопірядного речення тощо. Місце пірядної та головної частин у складному реченні. Пірядні, що залежать від головної частини загалом або від окремих її членів. Питання про принципи класифікації складнопірядних речень у лінгвістичній літературі. Формально-граматичний принцип класифікації складнопірядних речень. Особливості синтаксичних зв'язків у складнопірядному реченні.

Ключові слова: формально-граматичний тип, логіко-граматичний тип, структурно-семантичний тип.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 6, 12

Тема 2. Логіко-граматичний і формально-граматичний принципи класифікації складнопірядних речень.

Витоки та сутність логіко-граматичної класифікації складнопідрядних речень. Складнопідрядні речення з підрядними підметовими частинами. Складнопідрядні речення з підрядними присудковими частинами. Складнопідрядні речення з підрядними додатковими. Складнопідрядні речення з підрядними означальними. Складнопідрядні речення з підрядними обставинними: місця, часу, умови, мети, допусту, причини, наслідку, способу дії, порівняльні, супровідні.

Ключові слова: підметові, присудкові, означальні, обставинні СПР.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 4, 5, 12

Тема 3. Структурно-семантичний принцип класифікації складнопідрядних речень.

Суть та підходи в межах структурно-семантичної класифікації. Складнопідрядні речення розчленованого типу: детермінантні, відносно-поширювальні; зумовленості, темпоральні, порівняння, відповідності; причини, умови, мети, допусту, наслідку, місця. Складнопідрядні речення нерозчленованого типу: прислівні, займенниково-співвідносні; симетричної структури: субстанціональні, атрибутивні, адвербіальні; несиметричної структури, несиметричної структури з компонентом *те*.

Ключові слова: нерозчленований тип, розчленований тип, симетрична структура, несиметрична структура.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 8, 14

Змістовий модуль 4. Багатокомпонентне складне речення

Тема 1. Складнопідрядне речення з кількома підрядними.

Багаточленні складнопідрядні речення з послідовною підрядністю. Конструкції із супідрядністю. Складнопідрядні речення змішаного типу.

Ключові слова: послідовна підрядність, однорідна підрядність, неоднорідна супідрядність.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 3, 8, 12

Тема 2. Складні речення з різними видами зв'язку.

Складні речення з сурядністю і підрядністю. Конструкції із сурядним і безсполучниковим зв'язком. Підрядний і безсполучниковий зв'язок у складному реченні. Складні речення із сурядним, підрядним і безсполучниковим зв'язком.

Ключові слова: конструкція, речення, багатокомпонентне речення.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 5, 7, 13

Тема 3. Текст. Основні категорії.
Текст. Основні категорії тексту.

Ключові слова: текст, дискурс, ретроспекція, проспекція.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 1, 2, 5, 7, 14

V. Контроль навчальних досягнень

Разом			113		113		102		76
Максимальна кількість балів:		404							
Розрахунок коефіцієнта:		285/6,7							

VI. САМОСТІЙНА РОБОТА

VI.1. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль I. Синтаксис словосполучення

(8 год)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Словосполучення як синтаксична одиниця» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

ТИПОЛОГІЯ СИНТАКСИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

1. Вихованець І.Р. Граматичні вияви керування // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Вип.2. – Донецьк: ДонДУ, 1996. – С. 9 – 14.
2. Вінтонів М.О. Проблеми визначення зв'язку між головними членами речення // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Вип. 2. – Донецьк: ДонДУ, 1996. – С. 91 – 94.
3. Глушкова Г.М. Структура категорії сурядності // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Вип. 1. – Донецьк: ДонДУ, 1994. – С. 64 – 68.
4. Шведова Н.Ю. Согласование и координация: их сходство и различия // Проблемы истории и диалектологии славянских языков: Сб. к 70-летию чл.-кор. АН СССР В.И.Борковского. – М.: Наука, 1971. – С. 312 – 319.

СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ ЯК СИНТАКСИЧНА ОДИНИЦЯ

1. Балко М. Еволюція поглядів на статус і структуру цілісних словосполучень сучасної української мови // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Вип. 10. – Донецьк: ДонДУ, 2002. – С. 32 – 37.
2. Филиппов Л.К. Многочленные субстантивные словосочетания // Русский язык в школе. – 1973. – № 4. – С. 83 – 85.
3. Фоменко Ю.В. Типы синтаксически неразложимых словосочетаний в русском языке // Русский язык в школе. – 1981. – № 1. – С. 92 – 100.

Змістовий модуль 2. Синтаксис простого речення.

(12 год.)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Головні члени речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

СИНТАКСИС ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ.

КЛАСИФІКАЦІЯ РЕЧЕНЬ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

1. Загнітко А.П. Граматичний аналітизм і реченнева структура // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Вип. 1. – Донецьк: ДонДУ, 1994. – С. 41 – 64.
2. Кононенко В.І. Нові тенденції у розвитку сучасного синтаксису // Українська мова і література в школі. – 1973. – № 1. – С. 19 – 27.
3. Дудик П.С. Спонукальні речення і слова-речення // Українська мова і література в школі. – 1971. – № 9. – С. 30 – 35.

ГРАМАТИЧНА ОСНОВА ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ

ПІДМЕТ ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ ЧЛЕНІВ РЕЧЕННЯ

1. Вихованець І.Р. Називний, орудний і знахідний відмінки у функції присудка // Українська мова і література в школі. – 1973. – № 8. – С. 23 – 33.

2. Вихованець І.Р. Прийменниковий давальний у структурі словосполучення і речення // Синтаксис словосполучення і простого речення. Синтаксичні категорії і зв'язки. – К.: Наук. думка, 1975. – С. 85 – 108.

3. Іваницька Н.Л. Взаємна зумовленість форм головних членів двоскладного речення // Українська мова і література в школі. – 1979. – № 10. – С. 28 – 34.

4. Іваницька Н.Л. Складений присудок як синтаксична структура // Синтаксис словосполучення і простого речення. Синтаксичні категорії і зв'язки. – К.: Наук. думка, 1975. – С. 59 – 85.

5. Іваницька Н.Л. Трьохелементний присудок в українській мові // Українська мова і література в школі. – 1973. – № 1. – С. 16 – 24.

6. Москаленко Н.А. Підмети, виражені словосполученням // Українська мова і література в школі. – 1970. – № 9. – С. 23 – 33.

ПРИСУДОК ЯК ОДИН З ГОЛОВНИХ

1. Вихованець І.Р. Називний, орудний і знахідний відмінки у функції присудка // Українська мова і література в школі. – 1973. – № 8. – С. 23 – 33.

2. Вихованець І.Р. Прийменниковий давальний у структурі словосполучення і речення // Синтаксис словосполучення і простого речення. Синтаксичні категорії і зв'язки. – К.: Наук. думка, 1975. – С. 85 – 108.

3. Вінтонів М. Моделі складеного іменного присудка в сучасній українській мові (II) // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Вип. 4. – Донецьк: ДонДУ, 1998. – С. 24 – 30.

4. Вінтонів М. Питання межі складеного дієслівного присудка в сучасній українській мові // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Вип. 8. – Донецьк: ДонНУ, 2001. – С. 72 – 76.

5. Іваницька Н.Л. Взаємна зумовленість форм головних членів двоскладного речення // Українська мова і література в школі. – 1979. – № 10. – С. 28 – 34.

ТРАДИЦІЙНЕ ВЧЕННЯ ПРО ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ СТРУКТУРА ПОШИРЕНОГО ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ

1. Безпояско О.К. Інфінітив у функції другорядних членів речення // Українська мова і література в школі. – 1984. – № 3. – С. 51 – 53.

2. Богдан М.М. Значення і синтаксичні функції родового присубстантивного відмінка (безприйменникові конструкції) // Українська мова і література в школі. – 1975. – № 6. – С. 35 – 45.

3. Ключковський Б.Г. Прикладка і сполучення неприкладкового характеру // Українська мова і література в школі. – 1976. – № 12. – С. 20 – 29.

4. Сич В.Ф. Синтаксичні функції інфінітива // Українська мова і література в школі. – 1972. – № 3. – С. 24 – 30.

Змістовий модуль 3. Односкладне речення. (8 год.)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)

2. З теми «Односкладне речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

ПРОБЛЕМА ОДНОСКЛАДНОГО РЕЧЕННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

1. Дудик П.С. Питальні речення і питальні слова-речення // Українська мова і література в школі. – 1975. – № 1. – С. 26 – 36.

2. Загнітко А. Проблема односкладного речення у сучасній лінгвістиці // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Вип. 3. – Донецьк: ДонДУ, 1997. – С. 17 – 27.

3. Загнітко Л. Семантика і функції безособових речень у говірках Донеччини // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Вип. 8. – Донецьк: ДонНУ, 2001. – С. 221 – 225.

4. Слинко І.І. Типи простих речень // Українська мова і література в школі. – 1977. – № 9. – С. 51 – 59.
5. Слинко І.І. Чи є односкладні речення? // Мовознавство. – 1985. – № 4. – С. 48 – 53.

Змістовий модуль 4. Синтаксична експлікація, імплікація. (6 год.)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Неповне речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

ПОВНІ ТА НЕПОВНІ РЕЧЕННЯ

1. Вінтонів М. Функціонування нерозчленованих речень-висловлень з нульовою темою у поезії В.Стуса // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Вип. 9. – Донецьк: ДонНУ, 2002. – С. 46 – 50.
2. Шульжук К.Ф. Повні і неповні речення // Українська мова і література в школі. – 1971. – № 6. – С. 25 – 30.
3. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. І.К. Білодіда. – К.: Наук. думка, 1972. – С. 262 – 283.

Змістовий модуль 5. Синтаксис простого ускладненого речення. (10 год.)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Синтаксис простого ускладненого речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

СИНТАКСИС ПРОСТОГО УСКЛАДНЕНОГО РЕЧЕННЯ

1. Рогаль М.С. Відокремлені додатки // Українська мова і література в школі. – 1974. – № 1. – С. 71 – 72.
2. Війтик О.М. Однорідні і неоднорідні означення // Українська мова і література в школі. – 1973. – № 3. – С. 58 – 62.
3. Івашенко Д.П. Відокремлені означення // Українська мова і література в школі. – 1972. – № 9. – С. 50 – 52.

Змістовий модуль 6. Синтаксис складного речення. (4 год.)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Складне речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

ПОНЯТТЯ ПРО СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

1. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник. – К.: Либідь, 1993. – С. 279 – 297.
2. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Синтаксис: Монографія. – Донецьк: ДонНУ, 2001. – С. 319 – 337.
3. Гепнер Ю. Р. Сложное предложение и принципы его изучения. – Харьков: Изд-во Харьков. ун-та, 1963. – 156 с.

Змістовий модуль 7. Складнопірядне речення. (5 год.)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)
2. З теми «Складнопірядне речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

ПОНЯТТЯ ПРО СКЛАДНОПІРЯДНЕ РЕЧЕННЯ

1. Поспелов М. С. Складнопірядне речення і основні особливості його будови // Українська мова і література в школі. – 1953. – № 1. – С. 23 – 28.

2. Герман К. Ф. Критерії розрізнення омонімічних сполучників і сполучних слів // Українська мова і література в школі. – 1970. – № 5. – С. 54 – 56.

3. Дорошенко С. Розширення ряду сполучних виразів у складнопідрядних реченнях в сучасній українській мові // Функціонально-комунікативні аспекти граматики тексту / Збірник наукових праць, присвячений ювілею доктора філологічних наук, професора, академіка АН ВШ України, завідувача кафедри української мови ДонНУ Загнітка Анатолія Панасовича. – Донецьк: ДонНУ, 2004. – С. 36 – 38.

4. Мельничук О. С. Про природу складнопідрядних речень та принципи їх класифікації // Українська мова і література в школі. – 1953. – № 2. – С. 25 – 36.

5. Слинко І. І. Сполучник чи сполучне слово // Українська мова і література в школі. – 1987. – № 4. – С. 31 – 36.

ЛОГІКО-ГРАМАТИЧНИЙ ПРИНЦИП КЛАСИФІКАЦІЇ

1. Семенюченко М. Л. Розмежування часових і умовних підрядних речень // Українська мова і література в школі. – 1973. – № 2. – С. 34 – 37.

2. Лабунець Н. Ф. Розпізнавання означальних речень серед інших підрядних // Українська мова і література в школі. – 1973. – № 2. – С. 17 – 23.

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ ПРИНЦИП КЛАСИФІКАЦІЇ

1. Медушевський А. П. Структурно-семантична класифікація складнопідрядних речень // Українська мова і література в школі. – 1974. – № 10. – С. 83 – 85.

2. Горяня Г. М., Горяний В. Д. Вивчення складнопідрядних речень з підрядними означальними та з'ясувальними // Українська мова і література в школі. – 1974. – № 10. – С. 71 – 74.

3. Пономарьова Л. Диференційні та кваліфікаційні ознаки складнопідрядних речень прислівного типу // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. – Вип. 8. – Донецьк: ДонНУ, 2001. – С. 82 – 88.

Змістовий модуль 8. Багатокомпонентне складне речення. (5 год.)

1. Опрацювати наведені статті (5 б)

2. З теми «Багатокомпонентне складне речення» виконати 4 вправи зі шкільних підручників (5 б).

СКЛАДНІ РЕЧЕННЯ З РІЗНИМИ ВИДАМИ ЗВ'ЯЗКУ

1. Шульжук К. Ф. Складні речення з різними видами зв'язку // Українська мова і література в школі. – 1987. – № 7. – С. 44 – 48.

2. Кучеренко І. К. Складні речення з сурядністю і підрядністю // Українська мова і література в школі. – 1973. – № 11. – С. 27 – 33.

Види самостійної роботи:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів;
- самостійна підготовка окремих тем;
- виконання індивідуальних завдань;
- систематика вивченого матеріалу перед модульним контролем.

Критерії оцінювання виконання студентами завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Сучасна українська мова: синтаксис. Пунктуація» оцінюється за наступними параметрами:

5 балів – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу та творчого підходу опрацьовано наукову літературу. Виділено головну думку. Студент самостійно працює з науковою літературою; оцінює комунікативні явища, професійні ситуації; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію.

Вправи виконані у повному обсязі, без помилок.

4 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу. Студент працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки; володіє правилами написання. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності й ініціативності.

Вправи виконані в повному обсязі. Допускається не більше двох помилок.

3 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її примітивно, без висвітлення власної позиції.

Вправи виконані в повному обсязі. Допускається не більше чотирьох помилок з-поміж виконаних вправ.

2 бали – завдання для самостійної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм.

Вправи виконані не у повному обсязі. Трапляються помилки різного рівня (синтаксичні, граматичні та стилістичні).

1 бал – виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу.

Виконано тільки одну вправу і зі значними помилками.

0 балів – більшу частину самостійних завдань не виконано. Студент лише частково володіє навчальним матеріалом, не вміє чітко, лаконічно й послідовно висвітлювати; не працює з науковими і навчальними джерелами.

Не виконано жодного практичного завдання.

VI.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за *модульну контрольну роботу* (модульний контроль).

Виконання модульних контрольних робіт здійснюємо в системі "Мудл".

Модульний контроль здійснюємо після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт

Модульні контрольні роботи студенти виконують на платформі "Мудл" у формі тестів. Один варіант містить 13 запитань. 12 запитань оцінено по 2 бали за кожну правильну відповідь (максимальна оцінка 24 б) і одне запитання оцінено на 1 бал за правильну відповідь (максимальна оцінка 1 б). Всього 25 балів.

VI.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Сучасна українська мова: синтаксис. Пунктуація» здійснюється у формі *екзамену* (письмова форма проведення).

До складання екзамену допускаються студенти, які виконали всі практичні завдання, виконали всі модульні контрольні роботи та блок самостійної роботи.

Форма проведення: письмова (відповіді на два теоретичні питання та контрольне практичне завдання (синтаксичний аналіз речення)).

Тривалість проведення: 2 години.

Максимальна кількість балів: 40 балів (максимальна кількість балів за одне теоретичне питання – 10 балів; повний синтаксичний аналіз речення – 20 балів).

**Критерії оцінювання теоретичного питання
(максимальна кількість балів: 10)**

Значення оцінки	Оцінка за десятибальною шкалою
Вичерпна відповідь у межах обов'язкового матеріалу з можливими, незначними недоліками	8-10 балів
Достатньо високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	7 балів
Загалом добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	5-6 балів
Посередній рівень знань із значною кількістю недоліків.	3-4 балів
Недостатній рівень знань із значною кількістю помилок	1-2 балів

**Критерії оцінювання практичного завдання
(максимальна кількість балів: 20)**

Значення оцінки	Оцінка за двадцятибальною шкалою
Правильно подано загальну характеристику речення, вичерпно проаналізовано синтаксичну одиницю за способом вираження предикативності, за поширеністю, за наявністю / відсутністю необхідних членів. Подано повну характеристику головних і другорядних членів речення. Можливі незначні лексичні чи граматичні помилки.	17-20 балів
Правильно подано загальну характеристику речення, вичерпно проаналізовано синтаксичну одиницю за способом вираження предикативності, за поширеністю, за наявністю / відсутністю необхідних членів. Подано повну характеристику головних членів речення, проте можливі порушення в аналізі другорядних членів речення.	14-16 балів
Правильно подано загальну характеристику речення, вичерпно проаналізовано синтаксичну одиницю за способом вираження предикативності, за поширеністю, за наявністю / відсутністю необхідних членів. Подано повну характеристику головних членів речення із незначними порушеннями, можливі помилки в аналізі другорядних членів речення. Відповідь містить незначну кількість синтаксичних та граматичних помилок.	11-13 балів
Трапляються незначні помилки в загальній характеристиці речення, вичерпно проаналізовано синтаксичну одиницю за способом вираження предикативності, за поширеністю, за наявністю / відсутністю необхідних членів. Характеристика головних членів речення проаналізована з порушенням логіки викладу, є помилки в	8-10 балів

аналізі другорядних членів речення. Відповідь містить незначну кількість синтаксичних та граматичних помилок.	
Трапляються помилки в загальній характеристиці речення, частково проаналізовано синтаксичну одиницю за способом вираження предикативності, за поширеністю, за наявністю / відсутністю необхідних членів. Характеристика головних членів речення проаналізована зі значними помилками, є помилки в аналізі другорядних членів речення. Відповідь містить, крім синтаксичних недоліків, граматичні та лексичні помилки.	4-7 бали
Недостатній рівень знань із значною кількістю синтаксичних, граматичних і лексичних помилок.	1-3 бали

VI.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Речення з однорідними членами. Способи вираження однорідних означень та їх відмінності від неоднорідних. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.
2. Синтаксична роль узагальнювальних слів і словосполучень. Розділові знаки при узагальнювальних словах.
3. Речення з відокремленими членами. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів речення. Синонімія відокремлених і невідокремлених членів. Відокремлення означень. Узгоджені відокремлені означення. Дієприкметникові, прикметникові звороти як типи поширеного відокремленого означення; синонімічність названих зворотів і підрядних присубстантивно-атрибутивних речень. Неузгоджені відокремлені означення. Пунктуація при відокремлених означеннях. Відокремлення прикладок. Відокремлення обставин.
4. Вставні й вставлені компоненти. Типи вставних і вставлених компонентів за будовою і значенням. Звертання. Значення і способи їх вираження. Вокативні речення. Порядок слів у простому реченні. Прямий і непрямий порядок слів. Граматичні й емоційно-змістові функції порядку слів у реченні.
5. Складне речення. Визначальні структурно-семантичні ознаки складного речення в сучасній українській мові. Змістова та інтонаційна єдність частин складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення: сполучники, сполучні слова, інтонація, порядок частин, співвідносність форм дієслів-присудків тощо.
6. Сурядність і підрядність у складному реченні. Перехідні випадки між сурядністю і підрядністю, між простими і складними реченнями. Шляхи утворення складного речення.
7. Складносурядні речення, їх структура. Сурядні сполучники як один із засобів вираження синтаксичних і змістових відношень між компонентами складносурядного речення. Єднальні, протиставні й розділові сполучники. Синонімія й омонімія сполучників сурядності. Змістові відношення між частинами складносурядного речення. Особливості пунктуації на межі частин складносурядного речення.
8. Складнопідрядне речення. Синтаксичне значення термінів "головна частина" і "підрядна частина".
9. Функції сполучних слів і сполучників. Синонімія та омонімія сполучників і сполучних слів.
10. Вказівні слова як факультативні й облігаторні компоненти у головній частині. Співвідношення форм дієслів-присудків головної та підрядної частини як синтаксична ознака складнопідрядного речення.

11. Місце підрядної та головної частин у складному реченні. Підрядні, що залежать від головної частини в цілому або окремих його членів. Питання про принципи класифікації складнопідрядних речень у лінгвістичній літературі.
12. Функціональні типи складнопідрядних речень. Характеристика їх у зв'язку з функцією підрядних частин. Складнопідрядні речення нечленованого та членованого типу. Функціональне співвідношення другорядних членів речення й окремих типів підрядних речень.
13. Граматична неповнота головної й підрядної частин у складнопідрядному реченні.
14. Складнопідрядне речення з кількома підрядними. Супідрядність (однорідна і неоднорідна) і послідовна підрядність. Складні речення змішаного типу.
15. Безсполучникові складні речення синонімічні до складносурядних і складнопідрядних речень; несинонімічні до сполучникових складних речень. Змістові відношення і засоби зв'язку між частинами безсполучникового речення. Пунктуація на межі частин безсполучникового речення. Складні речення із сполучниковим і безсполучниковим зв'язком.
16. Текст. Основні категорії тексту.

VI.6. Шкала відповідності оцінок

<i>Кількість балів</i>		<i>Значення оцінки</i>
A	100-90	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
Fx	35-59	Незадовільно – з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1–34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни. Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому

**VII. Навчально-методична картка дисципліни
«Сучасна українська мова: синтаксис. Пунктуація» (синтаксис)**

Разом Разом: 90 год. лекції – 6 годин, семінарські заняття - 16 годин, практичні заняття – 36 годин,
самостійна робота – 11 годин, модульний контроль – 6 годин, семестровий контроль – 15 годин.

	7 семестр							
Тиждень	1-3	4-7			8-10		11-12	
Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Синтаксис простого ускладненого речення	Синтаксис складного речення			Складнопідрядне речення.		Багатокомпонентне складне речення	
Кількість балів за модуль	113 бали	113 бали			102 бали		76 бали	
Лекції	Лекція 1		Лекція 2		Лекція 3			
Години	2 год.		2 год.		2 год.			
Теми лекцій	Синтаксис простого ускладненого речення. (1 бал)		Складне ускладнене речення. (1 бал)		Лекція з тематичної і формально-граматичної класифікації складнопідрядних речень.			

Теми практичних	Сиплакспрослогоуосадиногоречення (1б+10б) Одноріднічлениречення(1б+10б) Відкременічлениречення (1б+10б) Вставнітаставлені компоненти.Звертання(2б+20б) Повняпроросадиногоречення (1б+10б) Складноурідречення(1б+10б) Складнебезсполучливоречення(1б+10б) ПунктуацівССР(1б+10б) ПунктуацівСБР(1б+10б) Формально-граматичнакласифікаці(1б+10б) Логічно-граматичний і формально-граматичний кваліфікаціосвідчідридрихречень (1б+10б) Структурно-семантичнакласифікаці(2б-20б)			
Теми семінарських	Одноріднічлениречення(1б+10б) Звертання(1б+10б) Складнебезсполучливоречення(1б+10б) Коннаміжваніструктури(1б+10б) Логічно-граматичнакласифікаціосвідчідридрихречень(1б+10б) Структурно-семантичний принцип кваліфікаці освідчідридрих речень(1б+10б) Складнопідрядне речення з кількома підрядними. (1б + 10 б) Складне речення з різними видами зв'язку. (1 б+ 10 б) Коннаміжваніструктури (2б+20б)			
Самостійна робота	2*5=10 балів	2*5=10 балів	2*5=10 балів	2*5=10 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	
Підсумковий контроль	Екзамен			

VIII. Рекомендована література

Базова

1. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис. [Текст]: підручник / Вихованець І. Р. – К. : Либідь, 1993. – 368 с.
2. Вінтонів М. О. Актуальне членування речення і тексту: формальні та функційні вияви / М. О. Вінтонів. – Донецьк : ДонНУ, 2013. – 328 с.
3. Вінтонів М. О. Керування як різновид прислівного синтаксичного зв'язку. *Українська мова і література*. – 2017. – № 2. – С. 3–7.
4. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова. – Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. – 752 с.
5. Слинько 1994: Слинько І. І. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання [Текст]: навч. посібн. для студ. філол. ф-тів / І. І. Слинько, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. — К. : Вища шк., 1994. — 670 с.
6. Шитик Л. В. Синхронна перехідність синтаксичних одиниць в українській літературній мові: монографія. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю. А., 2014. 474 с.
7. Шульжук К. Ф. Складні багатокомпонентні конструкції в системі речення // *Мовознавство*. – 1986. – № 6. – С. 24 – 32.

Допоміжна

1. Богдан М. М. Сполучники і сполучні слова як засоби зв'язку частин складнопідрядного речення // *Українська мова і література в школі*. – 1979. – № 1. – С. 69 – 75.
2. Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Грищенко А.П. Граматика української мови. – К.: Рад. шк., 1982. – С. 150 – 158.
3. Вінтонів М. О. Функційні вияви відприслівникових часток у сучасній публіцистиці / М. О. Вінтонів // *Лінгвістика : зб. наук. праць*. № 1 (32) – Луганськ : ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2015. – С. 47–53.
4. Вінтонів М. О. Відокремлені члени речення: статус, функції / М. О. Вінтонів // *Лінгвістика : зб. наук. праць*. №2 (33). – Луганськ : ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2015. – С. 59–65. Городенська К. Симетрія та асиметрія між'ярусних співвідношень // *Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць*. Вип. 4. – Донецьк: ДонДУ, 1998. – С. 6 – 12.
5. Давнюк С.В. Синтаксичні зв'язки і семантико-синтаксичні відношення в складних конструкціях з сурядністю і підрядністю // *Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць*. Вип.2. – Донецьк: ДонДУ, 1996. – С. 46 – 50.
6. Загнітко А.П. Основи функціональної морфології української мови. – К.: Вища шк., 1991. – 77 с.
7. Каранська М.У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К.: НМК ВО, 1992. – С. 150 – 156.
8. Кващук А. Г. Складнопідрядні речення з підрядними допустовими // *Українська мова і література в школі*. – 1975. – № 8. – С. 44 – 51.
9. Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. – Ч.ІІ. – К.: Рад. шк., 1965. – С. 10 – 32.
10. Лекант П.А. Типы и формы сказуемого в современном русском языке. – М.: Высш. шк., 1976. – 141 с.
11. Пац Л. Недиференційований зв'язок у складному безсполучниковому реченні // *Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць*. Вип. 11. – Донецьк: ДонНУ, 2003. – Ч. 1. – С. 221 – 227.
12. Скаб М. Парадигма речень апеляції // *Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць*. Вип. 11. – Донецьк: ДонНУ, 2003. – Ч. 1. – С. 236 – 240.
13. Шульжук К. Структурно-семантичні особливості сполучниково-безсполучникових конструкцій // *Функціонально-комунікативні аспекти граматики і тексту / Збірник наукових праць, присвячений ювілею доктора філологічних наук, професора, академіка АН*

ВШ України, завідувача кафедри української мови ДонНУ Загнітка Анатолія Панасовича. – Донецьк: ДонНУ, 2004. – С. 111 – 114.

14. Шульжук К. Ф. Семантична структура складного багатокomпонентного речення // Мовознавство. – 1987. – № 6. – С. 24 – 32.

IX. Інформаційні ресурси

<http://uk.wikipedia.org>; <http://books.google.com/?hl=EN>; <http://www.donnu.edu.ua>